

ЛЕКЦІЇ

Лекційний модуль
Тема: Стилїстика як лїнгвістична дисциплїна.
Стилїстичнї засоби (ресурси) української мови)

Лекція 1 (2год.)

Тема: Вступ. Стилїстика мови та мовлення

Мета: ознайомити студентів з методологічною основою курсу.

Завдання: з'ясувати місце стилїстики в системї мовознавчих наук, охарактеризувати її структуру, методи, історію.

План

1. Стилїстика як лїнгвістична дисциплїна.
2. Стилїстична система української мови як предмет стилїстики.
3. Методи стилїстики.
4. Структура стилїстики: стилїстика мови і мовлення, описова, функціональна, зїставна, практична та ін.
5. Зв'язок стилїстики з іншими дисциплїнами.
6. Коротка історія стилїстичної науки.
7. Стилїстика в Україні.

Лїтература

[53] с.5- 54; [22] с.5-7; [48] с.3-6; [56] с.3-20; [26] с.7-13; [25] с.4-15; [43] с.5-15; [42] с.26-34; [14] с.8-34; [15] ; [34] с.7-20; [39] с.3-21

Лекція 2 (2год.)

Тема: Основнї поняття стилїстики

Мета: поглибити знання студентів про стиль, розкрити усї параметри його характеристики, ознайомити студентів із стилїстичними нормами, конотацією, стилїстемою та засобами їх вираження.

Завдання: охарактеризувати стилїстичнї засоби стилїстики, стилїстичнї норми, подати критерії диференціяції стилїстичних помилок, дати визначення стилїстеми як мовної одиниці та з'ясувати поняття конотація..

План

- 1.Визначення стилю.
- 2.Стилї мови і стилї мовлення.
- 3.Типологія стилїв.
- 4.Поняття стилїстичної норми.
- 5.Стилїстичнї помилки як порушення стилїстичних норм.
- 6.Стилїстичне значення.
- 7.Експресія як інтенсифікація виразності мовлення.
- 8.Стилїстема як мовна одиниця.
- 9.Стилїстичнї засоби як елементи мови/мовлення.
- 10.Стилїстичний прийом.

Лїтература

[53] с.5-54; [56] с.86-94; [26] с.14-22; [25] с.16-23; [43] с.5-15; [42] с.26-34; [14] с.17-20; [15]; [39] с.3-21; [34] с.140-241; [41] с.100-106; [48] с.5-6.

Лекція 3-4(4год.)

Тема: Функціональні стилі сучасної української літературної мови

Мета: поглибити знання студентів про систему стилів, їх різновиди.

Завдання: подати відомості про історію створення стилів української мови та охарактеризувати специфічні ознаки їх диференціації.

План

1. Історичний розвиток стилів української літературної мови.
2. Художній стиль.
3. Публіцистичний стиль та його різновиди.
4. Науковий стиль та його підстилі.
5. Офіційно-діловий стиль, його жанрові різновиди.
6. Розмовно-побутовий стиль.
7. Епістолярний стиль.
8. Взаємозв'язок і взаємодія стилів.

Література

[53] с.561-582; [22] с.5; [44] с.5-15; [43] с.16-25; [26] с.163-213; [48] с.6-18; [41] с.106-152; [38]; [34] с.241-295; [15]; [14] с.54-116; [56] с. 42-85; [9] с.69-72.

Лекція 5(2год.)

Тема: Лексична стилістика

Мета: поглибити знання студентів про лексичні особливості стилів української мови, розкрити особливості функціонування лексичних категорій у різних стилях і під стилях

Завдання:

План

1. Стилістичне навантаження слова.
2. Стилістична диференціація лексичного складу української мови.
3. Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика.
4. Стилістичні функції різних груп лексики (архаїзмів, неологізмів, старослов'янizmів, інтернаціоналізмів, термінів, професіоналізмів та ін.).
5. Лексична синонімія.
6. Мовні і контекстуальні синоніми.
7. Полісемія. Метафоризація.
8. Лексична антонімія.
9. Омоніми як матеріал для каламбурів.
10. Стилістичні функції паронімів.

Література

[53] с.561-582; [22] с.16-105; [44] с.5-15; [43] с.16-25; [26] с.163-213; [48] с.16-105; [41] с.170-180; [38]; [34] с.35-38; [15]; [14] с.140-173; [56] с. 108-125; [4]; [32].

Лекція 6 (2год.)

Тема: Стилістичні засоби словотвору

Мета: ознайомити студентів із стилістичними функціями словотворчих засобів, з'ясувати стилістичні особливості різних способів словотворення

Завдання: вчити студентів з'ясовувати стилістичні функції словотвірних засобів української мови.

План

1. Стилістичні функції словотворчих засобів.
2. Стилістичні особливості морфологічних засобів словотвору
 - 2.1. Словотвір іменників.
 - 2.2. Словотвір прикметників.
 - 2.3. Словотвір інших частин мови.
3. Композити.
4. Омонімія.

Література

[53]с. 286-338; [22]с. 119-143; [48]с. 132-143; [56]с. 264-283; [41]с. 192-197; [59]с. 33; [34]с.42; [14]с.180-183.

Лекція 7 (2год.)

Тема: Граматична стилістика. Стилістична морфологія

Мета: розкрити стилістичні можливості граматичних засобів української мови, з'ясувати функціонування граматичних одиниць у різних стилях

Завдання: Навчити студентів з'ясовувати стилістичні можливості граматичних синонімів.

План

1. Граматична стилістика як вчення про стилістичні можливості граматичних синонімів.
2. Граматичні синоніми (морфологічні і синтаксичні).
3. Стилістичні можливості граматичних форм іменників.
4. Стилістичне використання прикметникових форм.
5. Прикметник-епітет.
6. Стилістичні функції займенників, числівників, дієслів, дієприслівників.
7. Стилістичні можливості прислівників.
8. Стилістичні можливості службових слів.
9. Інтер'єктиви як стилістична категорія.

Література

[3] с.95-213; [41] с. 198-206. [53]; [22] с.161-200; [48] с.145-163; [56] с.284 -330; [14] с.183-220; [15]; [34] с.42-47; [9] с.69-72; [26]; [25].

Лекція 8 (2год.)

Тема: Стилістичний синтаксис. Стилістичні можливості простого та складного речення

Мета: розкрити стилістичні можливості синтаксичних одиниць та з'ясувати особливості їх функціонування в різних стилях мови

Завдання: Вчити студентів з'ясовувати стилістичні можливості синтаксичних одиниць у текстах різних стилів.

План

1. Стилiстичнi можливостi порядку слiв у реченнi.
2. Стилiстичнi можливостi двоскладного речення.
3. Особливостi стилiстичного вживання рiзних членiв речення.
4. Стилiстичнi функцiї односкладних i неповних речень.
5. Стилiстичнi можливостi складних сполучникових i безсполучникових речень.
6. Стилiстична база ускладнених речень.
7. Стилiстичнi функцiї прямої, невласне прямої мови.
8. Стилiстика великих синтаксичних сполук.

Лiтература

[22]с.346-370; [48]с.235-243; [44]с.86-112; [41]с.206-219; [34]с.318-379.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ПРАКТИЧНИЙ МОДУЛЬ

Практичне заняття № 1

Тема: Вступ. Стилїстика мови та мовлення (2год.)

Мета: Ознайомити студентів з методологічною основою курсу та історією.

З'ясувати його структуру, зв'язок з іншими дисциплїнами.

Завдання: навчити студентів з'ясовувати поняття стилїстика мови і мовлення, характеризувати структуру стилїстики, методи стилїстики.

План

1. Стилїстика як лїнгвістична дисциплїна.
2. Стилїстична система української мови як предмет стилїстики.
3. Структура стилїстики (загальна стилїстика, стилїстика ресурсів, описова, функціональна, зїставна, історична, практична стилїстика).
4. Стилїстика мови і мовлення.
5. Методи дослідження стилїстики.
6. Зв'язок стилїстики з іншими лїнгвістичними і нелїнгвістичними дисциплїнами.
7. Коротка історія стилїстичної науки.
8. Стилїстика в Україні.

Практично в аудиторїї: усні відповіді на запитання з теми; накреслити схему «Взаємодїя стилїстики з мовними рївнями».

Завдання для самопїдготовки: 1) законспектувати статті [8] с.43-50; [9] с.69-72; 2)написати опорні конспекти-відповіді на кожне із запитань плану практичного заняття

Рекомендована лїтература: [22] с.5-7; [53] с.5-54; [56] с.3-20, 86-94; [26] с.7-13; [25] с.4-15, 16-23; [43] с.5-15; [42] с.26-34; [14]с.8-34,17-20; [15]; [34] с.7-20, 140-241; [39] с.3-21; [41] с.100-106; [48] с.3-6.

Практичне заняття № 2

Тема: Основні поняття стилїстики (2год.)

Мета: Поглибити знання студентів про стиль, розкрити усі параметри його характеристики, ознайомити студентів із стилїстичними нормами, конотацією, стилїстемою та засобами їх вираження.

Завдання: Навчити студентів характеризувати стилїстичні засоби стилїстики, стилїстичні норми, диференціювати стилїстичні помилки, видїляти стилїстему як мовну одиницю.

План

1. Стиль. Визначення мовного стилю.
2. Стилї мови і стилї мовлення.
3. Підстилї і стилїовї колорити.
4. Стилїстичні норми мови.
5. Стилїстичне значення (конотація).
6. Стилїстика як мовна одиниця.
7. Стилїстичні засоби.
8. Стилїстичний прийом.

Практично в аудиторїї: усні відповіді на запитання з теми; накреслити схему «Взаємодїя стилїстики з **Завдання для самопїдготовки:** 1) законспектувати статті [8] с.43-50; [14]с.8-34,17-20; 2)написати опорні конспекти-відповіді на кожне із запитань плану практичного заняття

Рекомендована лїтература: [22] с.5-7; [53] с.5-54; [56] с.3-20, 86-94; [26] с.7-13; [25] с.4-

15, 16-23; [43] с.5-15; [42] с.26-34; [14]с.8-34,17-20; [15]; [34] с.7-20, 140-241; [39] с.3-21; [41] с.100-106; [48] с.3-6.

Практичне заняття 3 (2год.)

Тема: Функціональні стилі сучасної української літературної мови

Мета: Поглибити знання студентів про систему стилів, їх різновидів та особливостей, розкрити класифікаційні ознаки кожного стилю та засоби їх вираження.

Завдання: виробити у майбутніх філологів уміння й навички за специфічними ознаками диференціювати стилі.

План

1. Класифікація стилів української мови.
2. Художній стиль та його особливості.
3. Публіцистичний стиль та його підстили (власне публіцистичний, політико-ідеологічний, політико-агітаційний).
4. Науковий стиль та його різновиди (власне науковий, науково-технічний, навчальний, науково-популярний, науково-професійний).
5. Офіційно-діловий стиль. Особливості ділового мовлення.
6. Розмовний стиль та його різновиди (розмовно-літературний, розмовно-побутовий).
7. Взаємозв'язок і взаємодія стилів.
8. Вивчення стилів мовлення у середній школі.

Практично в аудиторії: скласти оголошення рекламного та офіційно-ділового характеру, охарактеризувати їх спільні та диференційні риси і відповідно оформити таблицю.

Завдання для самопідготовки: дати відповіді на питання плану і дібрати приклади текстів до кожного стилю.

Рекомендована література: [53] с.561-582; [22] с.5; [44] с.5-15; [43] с.16-25; [26] с.163-213; [48] с.6-18; [41] с.106-152; [38]; [34] с.241-295; [15]; [14] с.54-116; [56] с. 42-85; [5] с.34-40; [9] с.69-72.

Практичне заняття №4 (2год.)

Тема: Лексична стилістика

Мета: поглибити знання студентів про лексичні особливості стилів української мови, розкрити особливості функціонування лексичних категорій у різних стилях і підстилях

Завдання: Виробити у студентів-філологів уміння виділяти стилістично нейтральну і стилістично забарвлену лексику, стилістичні функції різних груп лексики (архаїзмів, неологізмів, старослов'янizmів, інтернаціоналізмів, термінів, професіоналізмів та ін.); виділяти мовні і контекстуальні синоніми в тексті, антоніми, омоніми, пароніми, з'ясовувати їх стилістичні функції.

План

1. Стилістичне навантаження слова.
2. Стилістична диференціація лексичного складу української мови.
3. Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика.
4. Стилістичні функції різних груп лексики (архаїзмів, неологізмів, старослов'янizmів, інтернаціоналізмів, термінів, професіоналізмів тощо).
5. Лексична синонімія.
6. Мовні і контекстуальні синоніми.
7. Полісемія. Метафоризація.
8. Лексична антонімія.

Практично в аудиторії: усні відповіді на запитання плану практичного заняття; аналіз текстів з метою виявлення та характеристики функцій різноманітних лексичних засобів української літературної мови.

Завдання для самопідготовки: виконати вправи 341, 342 [41] с.180.

Рекомендована література: [53] с.561-582; [22] с.16-105; [44] с.5-15; [43] с.16-25; [26] с.163-213; [48] с.16-105; [41] с.170-180; [38]; [34] с.35-38; [15]; [14] с.140-173; [56] с. 108-125; [4]; [32].

Практичне заняття № 5(2год.)

Тема: Лексична стилістика

Мета: поглибити знання студентів про лексичні особливості стилів української мови, розкрити особливості функціонування лексичних категорій у різних стилях і під стилях

Завдання: виробити у студентів-філологів уміння виділяти стилістично нейтральну і стилістично забарвлену лексику, стилістичні функції різних груп лексики (архаїзмів, неологізмів, старослов'янizmів, інтернаціоналізмів, термінів, професіоналізмів та ін.); виділяти мовні і контекстуальні синоніми в тексті, антоніми, омоніми, пароніми, неологізми, діалектизми, з'ясувати їх стилістичні функції.

План

1. Охарактеризуйте різновиди омонімів та джерела їх походження?
2. Сфера вживання омонімів у різних функціональних стилях?
3. Функції паронімів, паронимазії у різних стилях мовлення?
4. У яких стилях і з якою метою вживаються каламбури?
5. Стилiстичні функції антонімії. Чим споріднена іронія з антонімії з антонімією?
6. Охарактеризуйте антитезу, оксиморон (оксюморон). Яка їх функція в художніх текстах?
7. Сфера вживання застарілої лексики?
8. Функції старослов'янizmів у різних стилях?
9. Неологізми і як вони входять у склад активної лексики? У яких стилях вживаються?
10. Стилiстичні функції діалектизмів і жаргонізмів? Чому обмежена сфера їх уживання?

Практично в аудиторії: відповіді на запитання плану заняття, **аналіз текстів** з метою виявлення та характеристики функцій різноманітних лексичних засобів української літературної мови.

Завдання для самопідготовки: проаналізувати за поданою схемою самостійно дібрані вами 5 текстів різних стилів і визначити, до якого функціонального стилю належить кожний текст, якими мовностилістичними засобами це аргументується:

СХЕМА СТИЛІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ТЕКСТУ

- Довести, що даний уривок є текстом.
- Назвати тип мовлення за характером мовленнєвої діяльності співрозмовників (розповідь, опис, міркування). Свою відповідь аргументуйте.
- З'ясувати структуру тексту (монологічна, діалогічна (полі логічна); прозова, римована). Свою відповідь підтверджуйте прикладами з дібраного висловлювання.
- Зазначте сферу вживання аналізованого уривка.
- Укажіть на загальні ознаки тексту (обов'язково ілюструючи відповідь прикладами з тексту).
- Аргументовано визначте функції тексту.
- З'ясуйте стиль тексту.
- Мовні особливості:
 - Фонетичні (наявність асонансів, алітерації, звукових повторів, звуковідтворення та звуконаслідування та їх стилістична роль у тексті).
 - Лексичні (стилiстичне забарвлення слів, слова з переносним значенням, наявність антонімів, синонімів, омонімів, архаїзмів та їх стилістичні функції у тексті).
 - Фразеологічні (образні термінологічні, штамповані вислови).
 - Морфологічні (вживання синонімічних форм – прикметникових чи безприйменникових, синтетичних чи аналітичних, віддієслівних іменників і т.п. – їх стилістична роль).
 - Синтаксичні (перевага деталізованих, поширених чи стислих коротких речень, прямий чи обернений порядок слів, місце підмета, присудка та інших членів речення – їх функції у тексті).

- Образно-тропеїчні (емоційно-образна лексика, епітети, метафори, інші тропи та способи їх вираження: паралелізми, еліпс, повтори, тавтологія, анафора, епіфора, градація та інші фігури стилістичного синтаксису – їх стилістичні функції).

Рекомендована література: [53] с.561-582; [22] с.16-105; [44] с.5-15; [43] с.16-25; [26] с.163-213; [48] с.16-105; [41] с.170-180; [38]; [34] с.35-38; [15]; [14] с.140-173; [56] с. 108-125; [4]; [32].

Практичне заняття № 6(2год.)

Тема: Граматична стилістика. Стилiстична морфологія

Мета: розкрити стилістичні можливості граматичних засобів української мови, з'ясувати функціонування граматичних одиниць у різних стилях

Завдання: Виробити у студентів уміння й навички з'ясовувати стилістичні можливості морфологічних синонімів, слів різних частин мови.

План

1. У чому суть поняття “граматична стилістика”?
2. Охарактеризуйте морфологічні синоніми?
3. Які стилістичні можливості категорії середнього та “спільного” роду слів, що належать до різних частин мови?
4. Стилiстичні функції граматичної категорії числа?
5. Стилiстичні особливості кличної форми?
6. Стилiстичні функції нестягнених форм прикметників, займенників числівників?
7. У чому полягає стилістичне значення займенникових форм у художній і розмовній мові та народній творчості?
8. Причина обмеженості стилістичних можливостей числівників? Які особливості поєднання числівників з іменниками?
9. Стилiстичні функції граматичних категорій дієслова: “зміщення” понять часу, стилістичні функції безособових дієслів і присудкових форм на -но, -то?
10. Охарактеризуйте можливості форм наказового способу та інфінітива у створенні стилістичних відтінків висловлювання?

Практично в аудиторії: відповіді на запитання плану заняття, перевірка виконаних завдань, виконання вправ № 130, 131, 132 з посібника [3]с.116-117; вправи 327, 328 з підручника [41]с.198-205

Завдання для самопідготовки: законспектувати матеріал з підручників [41] с. 198-206; [34] с.42-47.

Рекомендована література: [3] с.95-213; [41] с. 198-206. [53]; [22] с.161-200; [48] с.145-163; [56] с.284 -330; [26; [25]; [14] с.183-220; [15]; [34] с.42-47.

Семінарське заняття № 7 (2год.)

Тема: Стилiстичні можливості складного речення. Стилiстичні фігури

Мета: розкрити стилістичні можливості синтаксичних одиниць та з'ясувати особливості їх функціонування в різних стилях мови

Завдання: Вчити студентів з'ясовувати стилістичні можливості синтаксичних одиниць у текстах різних стилів.

План

Охарактеризуйте найважливіші стилістичні особливості складного речення?

З'ясуйте суть стилістичних можливостей періоду?

Стилiстичні можливості прямої, непрямої і невластивої прямої мови?

Стилiстичні особливості монологічної і діалогічної мови?

Охарактеризуйте стилістичні фігури (еліпс, умовчання, повтор і полісиндетон, плеоназм, градація, ампліфікація, анафора, епіфора)? У яких стилях вони використовуються? Які

їх стилістичні функції?

Практично в аудиторії: відповіді студентів за планом практичного. Аналіз текстів.

Завдання для самопідготовки: виконати вправи № 221, 223 з посібника [3] с.116-117; вправу 390 з підручника [41] с.198-206.

Рекомендована література: [3] с.95-213; [41] с. 198-206. [53]; [22] с.161-200; [48] с.145-163; [56] с.284 -330; [26; [25]; [14] с.183-220; [15]; [34] с.42-47.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабич Н.Д. Стилістика фразеологічних одиниць // Укр. мова і літ. в школі. – 1979.– №11.
2. Волкотруб Г. Й. Практична стилістика української мови: Навчальний посібник.- Тернопіль, 2004.
3. Волошина В. Контекстуальні синоніми у публіцистичній спадщині В.О.Сухомлинського // УМЛШ. – 2003. – №5.
4. Гайдаєнко І.В. Жанр як тип літературної форми та основи його формування // Информационно-методический журнал издательства ХДУ «Печатное слово». – Херсон: ХДУ, 2004(3/8).
5. Гайдаєнко І.В. Матеріали лекцій з курсу «Стилістика» // Информационно-методический журнал издательства ХДУ «Печатное слово». – Херсон: ХДУ, 2003(1).
6. Гайдаєнко І.В. Образно-тропеїчні засоби української мови // Информационно-методический журнал издательства ХДУ «Печатное слово». – Херсон: ХДУ, 2003(2).
7. Гайдаєнко І.В., Пентилюк М.І. Наукові засади навчання стилістики у вищій школі. Ч.І // Информационно-методический журнал изд-ва ХГУ «Печатное слово». – 2005 (5/16).
8. Гайдаєнко І.В., Пентилюк М.І. Наукові засади навчання стилістики у вищій школі. Ч.ІІ // Информационно-методический журнал изд-ва ХГУ «Печатное слово». – 2006 (7/18).
9. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К.: Вища школа, 1985.
10. Гринчишин Д.Т., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови. – К., 1986.
11. Деркач П.М. короткий словник синонімів української мови. – К., 1960.
12. Доценко М.Т. Стилістичні вправи з дієприслівниками // УМЛШ. – 1969. – №2.
13. Дудик П.С. Стилістика української мови: Посібник. – К.: «Академія», 2005.
14. Єрмоленко С. Нариси з української словесності. Стилістика та культура мови. – К.: Довіра, 1999.
15. Єрмоленко С.Я. Синтаксис і стилістична семантика. – К., 1987.
16. Єрмоленко С.Я. Стилістичне значення порядку слів // УМЛШ. – 1972. - № 8.
17. Жанри і стилі в історії української літературної мови. – К., 1989.
18. Зарицький М.С. Стилістика української літературної мови. – К.: Парлам. вид-во., 2001.
19. Іваненко З.І. Односкладні речення як синонімічні пари двоскладних // УМЛШ. – 1985. - № 8.
20. Капелюшний А.О. Стилістика. Редагування журналістських текстів: практичні заняття (Навчальний посібник з курсів: Практична стилістика української мови, Стилістика тексту; Редагування в засобах масової інформації). – Львів: ПАІС, 2003. – 544с.
21. Коваль А.П. Практична стилістика сучасної української мови. – К.: Вища школа, 1987.
22. Ковальов В.П. Вимовно-фонетичні виражальні засоби в українському художньому мовленні // УМЛШ. – 1984. – № 11.
23. Ковальов В.П. Експресивне використання категорії числа в українській художній літературі // УМЛШ. – 1988. - № 2.
24. Кожин А.Н., Крылова О.А., Одинцов В.В. Функциональные типы русской речи. – М.: Высшая школа, 1982.
25. Кожина М.Н. Стилистика русского языка. – М.: Просвещение, 1983.
26. Кононенко В.И. Грамматическая стилистика русского языка. – К.: Рад.школа, 1981.
27. Кононенко В.І. Проблеми стилістичного синтаксису // УМЛШ. – 1975. – № 4.
28. Кононенко В.І. Символи української мови. – Івано-Франківськ, 1996.
29. Кочерган М.П. Слово і контекст. – Л., 1980.
30. Кравець Л.В. Стилістика української мови: Практикум, –К.: Вища школа, 2004.
31. Критенко А.П. Паронімія та її роль у мові // Мовознавство.– 1968. - №3 .
32. Мацько Л.І. Стилістичні функції морфологічних одиниць: Теоретичні аспекти стилістики. – К., 1972.
33. Мацько М.І. та ін. Стилістика української мови. – К.: Вища школа, 2003.

34. Мельничайко В.Я. Робота з граматичними синонімами на уроках української мови в IV–VIII класах. – К.: Рад.школа, 1975.
35. Мойсеєнко А.К. Експресивні відприкметникові назви // УМЛШ. - 1985. - № 1.
36. Муромцев І.В. Про системну організацію лексики сучасної української мови // УМЛШ. – 1987. – №12.
37. Непийвода Ф.А. Стилї мови та їх ознаки // УМЛШ. – 1979. – № 8.
38. Пентилюк М.І. . Методичні поради до вивчення курсу “Стилістика української мови”. – Херсон: ХДПУ, 1991.
39. Пентилюк М.І. Варіанти форми як засіб евфонії // УМЛШ. – 1987. - №1.
40. Пентилюк М.І. Культура мови і стилїстика: Підручник для ліцеїв та гімназій. К.: – Вежа, 1994.
41. Пентилюк М.І. Питання практичної стилїстики в дореволюційній науці / Зб.Методика викладання української мови і літератури. – К.: Рад.школа, 1974.
42. Пентилюк М.І. Робота з стилїстики в 4-6 класах. – К.: Рад.школа, 1984.
43. Пентилюк М.І. Робота з стилїстики в 8-9 класах. – К.: Рад.школа, 1989.
44. Пентилюк М.І., Гайдаєнко І.В. Евфонїчність української мови // Рідні джерела / Освітній науково-методичний журнал. – К., 2003. – №2.
45. Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. – К.: Либїдь, 1992.
46. Регушевський Є.С. Перифрази в українській мові // УМЛШ.–1984.-№ 4.
47. Словник іншомовних слів. – К., 1974.
48. Словник скорочень в українській мові. – К., 1988.
49. Словник української мови. Т.1 /Упор. Б.Д.Грінченко. – К., 1958.
50. Сучасна українська літературна мова. Стилістика/ За ред.І.К.Бїлодїда. – К.: Наук.думка, 1973.
51. Томїліна Г.Я. Перифрази в “Слові о полку Ігоревїм” // УМЛШ. – 1984. – № 7.
52. Чабаненко В.А. Стилістика експресивних засобів української мови.– ЗДУ, 2002.
53. Чередниченко І.Г.Нариси з загальної стилїстики сучасної української мови.– К.: Рад.школа, 1962.
54. Шевчук О.С. Стилістичні вживання часових форм дієслова // УМЛШ. – 1974. - № 1.
55. Шевчук О.С. Стилістичні властивості займенників // УМЛШ. – 1979. – № 4.
56. Шевчук О.С. Стилістичні функції словотворчих засобів // УМЛШ. – 1987. – № 5.
57. Види лїнгвистического анализа в образах и комментариях : учебное пособие для студ.высш.уч.завед. / [О.Н.Волкова, А.А.Евграфова, О.П.Конек и др.] ; под ред.А.А.Силки. - Изд.2-е, испр. И доп. – Сумы : Университетская книга, 2009. – 254с.
58. Новиков Лев Алексеевич Художественный текст и его анализ. Изд. 3-е. – М.: Издательство ЛКИ, 2007. – 304с.

Допомїжна

59. Зореслава Дубинець Метафора як основний спосїб евфемїзації поняття смерті // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лїнгвістика": Збірник наукових праць. Випуск ІХ. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. – С. 68-72.
60. Світлана Мартос Жаргонна лексика у публіцистичному дискурсі// Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лїнгвістика": Збірник наукових праць. Випуск ІХ. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. – С. 348-351.

9. Інформаційні ресурси

1. http://litmisto.org.ua/?page_id=5394
2. <http://www.ukrajinistika.upol.cz/Docs/Stylistyka.htm>
3. <http://uk.wikipedia.org/wiki/Стилістика>
4. <http://www.twirpx.com/file/155138/>
5. http://chtyvo.org.ua/authors/Kapeliushnyi_Anatolii/Praktychna_stylistyka_ukrainskoi_movy/
6. <http://www.kursak.com/stylistyka-ukrajinskoji-movy-dopovid/>
7. http://mova.vn.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=11:2011-01-04-17-28-

- [54&catid=5:2011-01-04-16-02-09&Itemid=12](#)
8. http://bookdn.com/book_320_glava_48_TEMA_31_Sinonimi_Stilistic.html

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

Студенти обов'язково виконують завдання **до кожної теми**, а також пишуть **реферат і готують презентацію** із запропонованої тематики – тему обирають за порядковим номером у списку в журналі

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Студенти обов'язково виконують завдання **до кожної теми**, а також пишуть **реферат і готують презентацію** із запропонованої тематики – тему обирають за порядковим номером у списку в журналі

Тема: Структура стилістики

План

1. Стилiстика мови
2. Стилiстика мовлення.
3. Описова стилiстика.
4. Функцiональна стилiстика.
5. Зiставна стилiстика.
6. Iсторична стилiстика.
7. Стилiстика тексту.
8. Практична стилiстика.

Завдання для контролю:

1. **Написати конспект**-вiдповiдь на питання теми .
2. **Законспектувати:** [14] с.23-26; [34] с.20-31.

Форма контролю: Перевiрка складених тез, бiблiографiї до теми, бесiда з студентами.

Рекомендована лiтература: [53] с.5- 54; [26] с.7-13; [25] с.4-15; [42] с.26-34; [14] с.23-26; [15] ; [34] с.20-31; [39] с.3-21; [8] с.43-50; [9] с.69-72.

Тема: Iсторичний розвиток стилiв

План

1. Проблема класифiкацiї стилiв української мови
2. Конфесiйний стиль.
3. Епiстолярний стиль.
4. Проблема видiлення iнформацiйного стилю.
5. Жанр як одне з основних понять стилiстики

Завдання для контролю:

- 1.Написати **доповiдь** про всi **або** один iз стилiв української мови i представити у формi **презентацiї**.
- 2.**Законспектувати** матерiали: [8] с.43-50; [9] с.69-72.

Форма контролю: Перевiрка опрацьованих статей, виступи студентiв з доповiдями.

Рекомендована лiтература: : [53] с.561-582; [22] с.5; [44] с.5-15; [43] с.16-25; [26] с.163-213; [48] с.6-18; [41] с.106-152; [38]; [34] с.241-295; [15]; [14] с.54-116; [56] с. 42-85; [5] с.34-40.

Тема: Фоностилiстика

План

1. Експресивнi можливостi звукiв української мови.
2. Евфонiя.
3. Евфонiчнi чергування.
4. Звуковi повтори (анафора, епiфора, алiтерацiя, асонанс, дисонанс).
5. Графiчна органiзацiя тексту.

Завдання для контролю:

1. **Опрацювати i законспектувати** наукову лiтературу з теми та виконати завдання:[45] с. 23-25; [31] с.5-7; [23](В.Ковальов)
- 2.**Виконати вправи** 8, 9,10 з посiбника [31] с.11-12; вправи 309, 312, 313 [41]с.160-163

Форма контролю: перевiрка виконаних вправ та законспектованих i дiбраних матерiалiв (бесiда зi студентами).

Рекомендована література: [53] с.5- 54; [56] с.125-25; [14]с.121-140; [15] ; [31] с.5-24; [34] с.31-34; [41]с.157-160.

Тема: Стилїстика фразеологічних одиниць

План

1. Стилїстична класифікація фразеологізмів.
2. Функціонування фразеологізмів у різних стилях.
3. Розмовно-побутові фразеологізми.
4. Фольклорні та народнопоетичні фразеологізми.
5. Книжні фразеологізми.
- 6.Синонімія, омонімія, антонімія фразеологізмів.

Завдання для контролю:

1. **Опрацювати і законспектувати** наукові статті: [14]с.175-179; [48] с.121-130.
- 2.**Написати доповідь** і представити її у формі презентації, обравши за тему одне із питань, запропонованих у плані заняття

Форма контролю: Перевірка конспектів, виступи студентів з доповідями, обговорення виступів.

Рекомендована література: [1]; [53]; [22]с.111-130; [48] с.121-130; [56] с.94-107; [26]; [25]; [14]с.175-179; [15] ; [34] с.38-39; [41]с.186-191; [31]с.139-141.

Тема: Стилїстичні засоби словотвору

План

1. Які стилїстичні можливості словотворення?
2. Чи однакова стилїстична роль афіксації у різних функціональних стилях?
3. Які семантико-стилїстичні значення й відтінки слів (тексту) творяться словоскладанням, складанням коренів і основ, абрєвіацією?
4. У яких стилях функціонують слова, творені морфолого-синтаксичним способом?

Завдання для контролю:

1. Скласти бібліографію до теми та написати рецензію на матеріал, [22]с.131-360; [48] с.132-143; [56] с.264-283.
2. Дібрати ілюстративний матеріал (приклади) і оформити його у презентацію для відповіді на запитання до теми.
3. **Законспектувати** статтю [6] с.36-42.

Форма контролю: виступи студентів із рецензіями, презентованими матеріалами, відповіді на запитання плану заняття з використанням дібраних матеріалів.

Рекомендована література: [6] с.36-42; [53]; [22]с.131-360; [48] с.132-143; [56] с.264-283; [26]; [25]; [14]с.180-182; [15] ; [34] с.41-42; [41]с.192-197; [59].

Тема: Стилїстичні можливості простого речення

План

1. Що таке синтаксичні синоніми?
2. На чому ґрунтуються стилїстичні можливості простого речення?
3. Які стилїстичні особливості односкладних та неповних речень у різних стилях?
4. Які стилїстичні можливості порядку слів?
5. Чи однакові стилїстичні функції прикладки у різних стилях?
6. Які стилїстичні функції власне звертання і звертання риторичного? Як пов'язані в різних стилях звертання з емоційним забарвленням мовлення?
7. Які стилїстичні відтінки можуть надавати мовленню відокремлені члени речення?

Завдання для контролю:

1. законспектувати й вивчити [22]с.306-370; [48] с.178-196; [14]с.273-288.
- 2.Оформити відповідь до теми у презентацію

Форма контролю: перевірка виконаних завдань.

Рекомендована література: [3] с.219-234; [35]; [53]; [22] с.306-370; [48] с.178-196; 228-243; [56] с.410-444; [26]; [25]; [14] с.273-288; [15] ; [34] с.303-388; [41]с.206-229; [3]с.215-231.

Тема: Стилiстичнi засоби (ресурси) української мови

План

1. Образно-тропеїчні засоби – стилістична категорія.
2. Стилiстичнi функції тропів.
3. Стилiстичнi фігури.
4. Особливості стилістичного аналізу тексту.

Завдання для контролю:

1.Законспектувати:

- а) статтю [7] с.56-59.
- б) розділ підручника [34] с.303-380.

2.Дібрати 2 зразки текстів художнього стилю та зробити їх **стилiстичний** аналіз .

Форма контролю: колоквіум за опрацьованим студентами матеріалом, представлення стилістичного аналізу дібраного тексту.

Рекомендована література: [7] с.56-59; [34] с.303-380; [53]; [22] с.346-370; [48] с.41-48; 235-243; [15] ; [34] с.303-388.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ (РЕФЕРАТИ)

Вимоги до оформлення реферату:

1. 10-15 сторінок друкованого тексту;
2. Друкувати на аркуші А-4, шрифтом Times New Roman 14 кеглем, міжрядковий інтервал 1,5; поля – верхнє\нижнє – по 2 см, ліве – 2,5 см, праве – 1 см;
3. Дотримуватися структури такого виду робіт (зміст, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо є); список використаної літератури);
4. Разом із друкованим варіантом студент здає електронну версію реферату (презентацію з теми)

1. Стилістика як лінгвістична дисципліна.
2. Основні проблеми і методи стилістики.
3. Класифікація стилів сучасної української літературної мови.
4. Особливості наукового та ділового стилів сучасної української літературної мови.
5. Визначальні особливості художнього стилю сучасної української літературної мови.
6. Особливості публіцистичного стилю сучасної української літературної мови.
7. Основні ознаки та мовні особливості розмовного стилю.
8. Визначальні мовні засоби для формування наукового, публіцистичного, ділового, художнього стилів.
9. стилістика мови і мовлення.
10. Норма. Стилістична норма.
11. Стилістичні засоби.
12. Стилї мови та їх ознаки.
13. Що вивчає фоностилістика?
14. Лексичні засоби стилістики. Стилістичні функції слів з переносним значенням.
15. Метафоризація та її різновиди.
16. стилістичні особливості синоніміки.
17. Стилістичні функції перифраз.
18. Сфера вживання омонімів у різних функціональних стилях.
19. Що таке пароніми, паронімазія?
20. У яких стилях, з якою метою вживаються каламбури?
21. Роль антонімії в різних стилях. Чим споріднені антонімія та іронія?
22. Антитеза, оксюромороніка. Їх роль у художніх текстах.
23. Сфера вживання застарілої лексики, старослов'янізмів.
24. Стилістичні функції неологізмів.
25. У яких стилях уживаються діалектизми та жаргонізми? Чому обмежена їх сфера використання?
26. Стилістичне використання каламбурів.
27. Стилістична класифікація фразеологізмів. Роль фразеології у різних стилях.
28. Крилаті слова та афоризми. Їх стилістична роль.
29. Роль фразеології у різних стилях.
30. Характерні евфонічні тенденції сучасної української літературної мови.
31. Що вивчає граматична стилістика?
32. Стилістичні особливості монологічної та діалогічної мови.
33. Морфологічні синоніми.
34. Стилістичні можливості словотворення.
35. Стилістичні можливості складного речення.

Питання до заліку

1. Емоційно забарвлена та експресивна лексика.
2. Поняття мовного стилю. Класифікація стилів мови.
3. Розмовно-просторічна лексика. Жаргонізми.
4. Стилістика мови і стилістика мовлення.
5. Омоніми як матеріал для версифікації і каламбуру.
6. Стилістичні функції фразеологізмів.
7. Основні поняття стилістики української мови.
8. Стилістична класифікація фразеологізмів.
9. Запозичена лексика з стилістичного погляду.
10. Стилістика як лінгвістична дисципліна.
11. Стилістичне значення (конотація).
12. Стилістичні можливості складних речень.
13. Стилістичні засоби української мови.
14. Номінативні і стилістичні функції неологізмів.
15. Стилістика і культура мови. Поняття стилістичної норми.
16. Терміни в різних стилях мови. Професіоналізми.
17. Стилістичні можливості окремого слова. Полісемія. Метафора. Порівняння.
18. Книжні, розмовно-побутові, просторічні фразеологізми.
19. Стилістичне навантаження паронімів.
20. Стилістичні можливості діалектної лексики.
21. Взаємозв'язок стилістики з іншими дисциплінами.
22. Лексичні пароніми. Семантико-стилістична класифікація синонімів.
23. Стилістично-нейтральна і стилістично забарвлена лексика.
24. Загальна характеристика стилів і стильових колоритів.
25. Розмовно-побутові фразеологізми.
26. Антоніми в різних стилях української мови.
27. Архаїчна та історична лексика. Старослов'язнізми.
28. Словесно-семантична і стилістична віднесеність слова, його стилістичні опозиції.
29. Джерела збагачення стилістики української мови.
30. Евфемізми. Перифрази. Контекстуальні синоніми.
31. Стилістичні можливості слів.
32. Стилістичні особливості іменникового словотвору.
33. Синтаксичні синоніми.
34. Поняття граматичної синоніміки.
35. Стилістичні функції вигуків та звуконаслідувальних слів.
36. Стилістичні функції прямої, непрямой, невластне прямої мови.
37. Епістолярний, конфесійний стилі мови.
38. Стилістичні функції односкладних, неповних речень.
39. Евфонія. Евфонічні чергування.
40. Художній стиль.
41. Публіцистичний стиль.
42. Розмовно-побутовий стиль.
43. Офіційно-діловий стиль.
44. Звукова епіфора, анафора. Алітерація і асонанс.
45. Стилістичне навантаження слова і стилістико-функціональна диференціація лексичного складу української лексики.
46. Звукові повтори і співвідношення між ними.
47. Стилістичні функції службових слів. Синоніміка прийменників, сполучників.
48. Стилістичні функції однорідних та відокремлених членів речення.
49. Стилістичні можливості порядку слів у реченні.
50. Стилістичні функції головних членів речення.
51. Стилістичні особливості дієслівного словотвору.

52. Стилістичні функції числівників.
53. Використання частин мови як одного із стилістичних засобів функціональних стилів.
54. Стилістичні особливості прикметникового словотвору.
55. Основні поняття фоностилістики.
56. Стилістичні функції дієслів.
57. Морфологічні синоніми.
58. Стилістичні функції іменників.
59. Стилістичні функції прикметників.
60. Стилістичні функції прислівників.